

grænsninger i udnyttelsen af oplysninger, den konkrete sag måtte give anledning til.

En fastsættelse af vilkår for brugen af de oplysninger, der gives adgang til ved en dispensation, sker med henblik på at opnå størst mulig åbenhed uden at tilsidesætte de hensyn, der har betinget en særlig, længere tilgængelighedsfrist end 30 år.

Alternativet måtte i givet fald være, at adgang til den pågældende arkivenhed eller det pågældende dokument blev nægtet.

Ministeriet finder på dette grundlag ikke anledning til at fremkomme med forslag til ændring i § 24, stk. 4, men problemstillingen må føre til, at Statens Arkiver og ressortmyndigheden nøje overvejer rækkevidden af de vilkår, der fastsættes i forbindelse med adgang til fortroligt materiale.

I forbindelse med § 25 har tilgængelighedsudvalget anmodet om overvejelse af, om det bør være en forudsætning for strafansvar efter § 25, at brugeren er pålagt tavshedspligt vedrørende konkrete forhold.

Det bemærkes hertil, at det ville kræve en detaljeret gennemgang af det materiale, der søges adgang til, hvis det skulle opregnes, hvilke konkrete oplysninger i materialet, der er omfattet af tavshedspligten. En sådan gennemgang vil være uhyre tidkrævende og må anses for at være i modstrid med hensigten med bestemmelsen i § 25, nemlig at bane vej for en smidigere behandling af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt materiale. Det bemærkes i denne forbindelse, at § 25 primært tager sigte på den situation, at der uden forudgående screening er givet adgang til en eller flere arkivenheder, der kan indeholde oplysninger af fortrolig karakter.

I de tilfælde, hvor der foretages screening på dokumentniveau, jf. ændringsforslagets § 1, nr. 11 (ad § 21, stk. 1), og der gives adgang til dokumentet, bør denne adgang i videst muligt omfang ske uden begrænsninger.

Hvor en generel henvisning måtte formodes at kunne give anledning til tvivl, søger Statens Arkiver i forbindelse med dispensationen at præcisere, hvilke forhold tavshedspligten omfatter.

Ministeriet finder således ikke anledning til at fremkomme med forslag til ændring i § 25.

I forbindelse med § 26 henstiller udvalget til overvejelse, om udvalget skal nedlægges, eller om det skal bibeholdes med en udvidet kompetence således, at det kan udtale sig i konkrete dispensationssager, som indbringes for det.

Tilgængelighedsudvalget bemærker i denne forbindelse, at udvalget ikke bør tillægges kompetence til at træffe afgørelse i de sager, der måtte indbringes for det. Det er her udvalgets opfattelse, at det – under den forudsætning, at ressortmyndigheden vil

lægge vægt på størst mulig åbenhed – er bedst stemmende med den parlamentariske tradition, at de væsentlige afgørelser, der blandt andet vedrører hensyn til rigets sikkerhed og forsvar, træffes af vedkommende ressortminister, der i sin administration er ansvarlig over for Folketinget. Udvalgets flertal foreslår imidlertid, at der tillægges udvalget kompetence til i konkrete sager at henstille til en afleverende myndighed at ændre en afgørelse, som udvalget ikke måtte være enig i.

Ministeriet er enig med udvalget i, at der ikke bør etableres en særlig ankeinstans med afgørende kompetence i dispensationsspørgsmål, jf. bemærkningerne til § 24 i det forslag til lov om offentlige arkiver m.v., der blev fremsat i 1992.

Med hensyn til udvalgets forslag om en rådgivende kompetence til at udtale sig i konkrete dispensationssager, herunder at henstille at afgørelser, der er truffet af rigsarkivaren eller af ressortmyndighederne, ændres, skal ministeriet bemærke, at ministeriet ikke finder det rigtigt, at tillægges udvalget kompetence til løbende at afgive udtalelse i sager, hvor en dispensationsansøgning ikke har kunnet imødekommes af rigsarkivaren eller af vedkommende ressortmyndighed. Den nugældende ordning, hvorefter udvalget på baggrund af konkrete sager kan foretage en årlig vurdering af praksis på tilgængelighedsområdet og derved yde en generel rådgivning for såvel offentlige arkiver som ressortmyndighederne, har i praksis medvirket til at fremme den størst mulige åbenhed ved behandlingen af dispensationsansøgninger.

Den af udvalgets flertal foreslåede ordning ville medføre en ændring af udvalgets karakter og nødvendiggøre en nøjere regulering af udvalgets sammensætning og forretningsorden, bl.a. under hensyn til medlemmernes habilitet.

Ministeriet finder således ikke at kunne foreslå, at udvalgets kompetence udvides således, at det løbende kan afgive udtalelser om konkrete dispensationssager, der måtte blive forelagt for det.

Udvalget vil derimod fortsat som led i den årlige rapportering kunne kommentere enkeltsager af principiel interesse.

Om rigsarkivarens årlige rapport om udviklingen på tilgængelighedsområdet bemærker udvalget, at denne ordning har medført en betydelig grad af gennemsigtighed og klarhed over praksis og derved i meget høj grad medvirket til at skabe overblik over behovet for eventuelle justeringer med henblik på at opnå en ensartet praksis. Denne virkning har været af væsentlig betydning for administrationen af arkivloven og for brugernes forståelse af administrationen.